

DÜŞ

Bu Senin
Düşün...

Özel Şiir
Sayısı

1. Bölüm

Besteye Dönüſen Şiirler

Bu bölümde kelimelerin melodik bir yolculuĝa nasıl dönüſtüĝünü keſfedeceksiniz. Her Şiir, sadece okuyup düſündüĝünüz bir metin olmaktan çıkarak bestelenmiſ hâliyle kulaĝınıza ulaſacak. Şairin duygularını ve bestecinin müzikle yaptıĝı yorumları kısa ama etkileyici bir Şekilde tanıyacak, her Şiirin arkasındaki hikâyeyi öğreneceksiniz. Yanında yer alan QR kodlarla Şiirlerin bestelenmiſ hâllerini anında dinleyebilir, sözlerin notalara nasıl hayat bulduĝunu deneyimleyebilirsiniz.

BEYZA KIRAZ

**SÖZÜN ŞİİRLERİN EN MÜKEMMELİDİR
/TÜRK EDEBİYATINDA BESTELENE
ŞİİRLER**

Şarkıyı dinlemek için kare kodu okutunuz.

SÖZÜN ŞİİRLERİN EN MÜKEMMELİDİR / TÜRK EDEBİYATINDA BESTELENE ŞİİRLER

Türk edebiyatı ucu bucağı olmayan şiirlerin, şarkıların, türkülerin ovasıdır. Bu verimli ovada yetişen her sanatçı toprak altında kalan fışkırmaya hazır otların, çiçeklerin üreticisi , yaratıcısı olmuş halihazırda var olan değerli şiirleri bestelemiştir.

Şiirle beslenmek bireyin hayal gücünü geliştirip estetik bakış açısı kazandırırken, kelime dağarcığını zenginleştirir ve dil becerilerini artırır. Ruhsal terapi etkisi yaratarak duygusal yoğunluğu ifade etmeyi kolaylaştırır, empati yeteneğini geliştirir ve hayata farklı, derinlemesine bir bakış açısı sunarak iç dünyayı besler. Peki şiiri bestelemek bize şiirle ilgili ne verir?

Şiiri şarkı yapmak, duygusal etkiyi artırmak ve şiiri daha geniş kitlelere ulaştırmak açısından oldukça önemli bir sanatsal dönüştürme sürecidir. Müzik, şiirin imgelerini derinleştirir ve kalıcılığını sağlar. Ayrıca dinlediğimiz şarkıların / türkülerin hikayesini bilmek , geçirdiği evreler hakkında bilgi verir. Sanatçısını tanırız, onunla da bağ kurarız ve kendimizi şiirin kucağında buluruz.

“ Şiire düşmek “ “şiirle hemhal olmak” “şiiri hayatımıza harmanlamak” içlerinden birine bile gönül vermek de bizim şiirle kalmamızı sağlar.

Türk edebiyatında bildiğimiz tahmin etmediğimiz pek çok şiirin bestelendiğini biliyor musunuz?

Gelin size şimdi bu şiirlerden bahsedelim.

Seni Düşünmek

Seni düşünmek güzel şey,
Ümitli şey,
Dünyanın en güzel sesinden
En güzel şarkıyı dinlemek gibi birşey...
Fakat artık ümit yetmiyor bana,
Ben artık şarkı dinlemek değil,
Şarkı söylemek istiyorum...

Nazım Hikmet

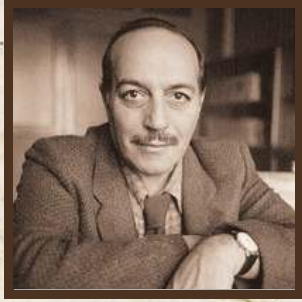
BEYZA KIRAZ

2. Bölüm

Hikayesi Olan Şiirler

Bu bölümde, kelimelerin ardında saklı hikâyelere doğru bir yolculuğa çıkacaksınız. Her şiir, yalnızca dizelerden ibaret kalmayacak; yazıldığı anın duygusunu, arka planındaki yaşanmışlığı ve şairin iç dünyasını da beraberinde getirecek. Seçilen şiirlerin hangi duygularla, hangi anların etkisiyle kaleme alındığını keşfederken, şairin zihninde dolaşan düşüncelere yaklaşıacaksınız.

Her metin, sizi sadece okumaya değil, hissetmeye ve o anın bir parçası olmaya davet edecek. Böylece şiirin yalnızca sözcüklerden değil, bir hikâyeden doğduğunu daha derinden deneyimleyeceksiniz.

Gamze Ay

SİZİN HIÇ BABANIZ ÖLDÜ
MÜ?

SİZİN HIÇ BABANIZ ÖLDÜ MÜ?

“Sizin hiç babanız öldü mü?”

Benim bir kere öldü kör oldum.”

Cemal Süreya'nın “Sizin Hiç Babanız Öldü Mü?” başlıklı şiiri, özellikle ilk iki dizesi ile akıllara kazınmıştır. Şiir, genel olarak bakıldığında, bir babanın ölümünden bahsediyor gibi görünse de ne yazık ki bu şiirin altında karmaşık ve travmatik bir hikâye yatıyor.

Şiirin hikâyesini kavrayabilmek adına öncelikle Cemal Süreya hakkında bilgi sahibi olmak gerekiyor. Şair, 1931 senesinde dünyaya geliyor ve altı yaşında iken annesini kaybediyor. Edebiyatımıza adını altın harflerle yazdıran şairimizin hayatındaki ilk kırılma anı bu şekilde gerçekleşiyor. Annesinin vefatından bir süre sonra babası Hüseyin Seber Bilecik'e sürgün ediliyor. Bu süre içinde Cemal Süreya ve iki kız kardeşinin bakımı babaannelerine ait. Fakat düşünün, bir baba üç çocuğu ile yalnız kalmış, çocuklarına annesi bakıyor. Bizim halkımız durur mu? Durmaz. Dul kalan baba için hemen bir eş bulunuyor ve Hüseyin Bey evlendiriliyor. Şairin hayatındaki diğer kırılma noktası da bu şekilde başlıyor.

Zaten annelerini kaybetmiş olan bu üç kardeş anne şefkatine susamış bir şekilde yaşarlarken, bir de üvey anne baskısı ekleniyor omuzlarına. Bu çocuklar üvey anne şiddetine maruz kalıyor, ruhlarındaki yaraları onaramamışken daha çok yaralanıyorlardı. Öyle ki şair, üvey annesinden bahsederken “kız kardeşimi saçından tutup kuyuya sarkıtan kadın” ifadelerini kullanmıştı.

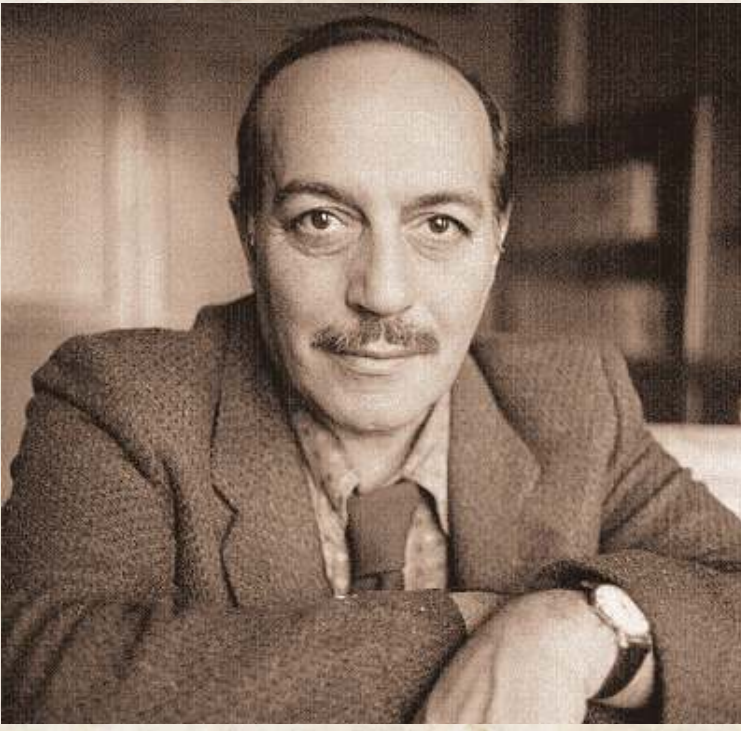
Gelelim şiirimizin hikâyesine. Başta babanın ölümü üzerine kaleme alınmış gibi görünse de bu şiir henüz şairin babası hayattayken yazılmış. Bu da demek oluyor ki şiirin konusu ölümden ziyade babasızlık.

İlk dizede sorduğu soruya ikinci dizede cevap veren şair, babasının ölümü ile kör olduğunu anlatıyor. Bir insan dünyaya geldiğine ilk önce gözleri açılır ve diğer duyu organlarından önce gözleri ile güzellikleri tanır. Babasının 'ölümü' ile kör olduğunu söyleyen şair aslında yaşadığı zulüm sebebiyle mutluluğu göremediğini anlatıyor diyebiliriz. Şiirin devamında babasının yıkanıp götürüldüğünü, bunu babasından beklemediğini söyleyen şair, burada bir çocuğun travmasını anlatıyor. Çocuğun hayatında iki önemli kişi vardır. Bunlardan biri şefkati simgeleyen anne, diğeri ise güveni simgeleyen baba. Cemal Süreya şefkatten yoksun bir çocuk olarak büyümüşken bir anda güven duygusundan da mahrum kalıyor ve küçük bir çocuk olarak yaşadığı ilk ihanetin şokunu bizlere bu şekilde anlatıyor.

Şiirde dikkat çeken bir diğer unsur ise hamam motifi. Bizim geleneklerimizde ölü yıkanır fakat hamamda değil. Peki hamamla ilgili geleneklerimiz var mı? Tabii ki de var, mesela damat hamamı. Hamama gittiğinde önce lambanın söndüğünü, ardından kör olduğunu söylüyor şairimiz. Yani travmasını sembolik bir dille anlatıyor bizlere. Tepede duran masmavi gökyüzüne bile kör olduğunu söylüyor. Hayatındaki ışığın ve güvenin söndüğünü, dünyayı artık eski, aydınlık haliyle göremediğini anlatan bir çocuğun feryatları aslında bu okuduklarımız. Hamam taşlarında yansımaları görüp, yüzünün değiştiğini ve bunu yüzünden beklemediğini söylüyor. Bu dizeler aslında değişen benlik algısının bir yansıması diyebiliriz. Henüz çok küçük; ilgiye, sevgiye ve özellikle de bir anne-babaya muhtaçken önce annesinin vefatı ardından ise babadan mahrum kalması ile çocuksu saflığının yerine büyümüş bir cemal görmenin kırılganlığını yaşıyor. Fakat gördüğü bu şeyin ne olduğunu bile anlayamayan küçük çocuk, büyümenin nasıl bir şey olduğunu bilmediği için büyüdüğünü de anlayamıyor ve "bir şey gibi kötü" görüldüğünü söylüyor yalnızca.

Şiirin son dizesi ise oldukça yaralayıcı bir soru. "Siz hiç sabunluyken ağladınız mı?" Sabun arınmanın, temizlenmenin sembolüdür. Fakat gözyaşları ile birleşirse gözlerimizi yakar. Burada anlatılan temizlenmeye çalışırken daha çok yanmaktır. Bu dize artık annesizlik yaşamayacağını düşünen küçük bir çocuğun, babasını da kaybedişini simgeler.

Küçük yaştan itibaren acılarla büyüyen Cemal Süreya, annesinin kaybının ardından babasının yokluğunu da hisseder; üvey anne şiddeti, babanın manevi yokluğu ve kız kardeşlerini koruyamamanın vicdan azabı, bugünkü Cemal Süreya'nın temelini oluşturur. İşte tüm bu yaşanmışlıkların izlerini şiirde, çocuk gözünden, böylesine derin ve sembolik bir şekilde görmek mümkün.

Ve işte hikâyesini verdiğimiz şiirin kendisi:

Gamze Ay

"Sizin hiç babanız öldü mü?

Benim bir kere öldü kör oldum."

Yıkadılar aldılar götürdüler

Babamdan ummazdım bunu kör oldum.

Siz hiç hamama gittiniz mi?

Ben gittim lambanın biri söndü

Gözümün biri söndü kör oldum.

Tepede bir gökyüzü vardı yuvarlak

Şöylelemesine maviydi kör oldum.

Taşlara gelince hamam taşlarına

Taşlar pırl pırlı ayna gibiydi.

Taşlarda yüzümün yarısını gördüm

Bir şey gibiydi bir şey gibi kötü.

Yüzümden ummazdım bunu kör oldum.

Siz hiç sabunluyken ağladınız mı?"

Cemal Süreya/ 1953

3. Bölüm

Kendisi Küçük Etkisi Büyük Şiirler

Bu bölümde, az sözle çok şey anlatan şiirlerin gücünü keşfedeceksiniz. Kısa dizelerin içine sığdırılmış derin anlamlar, bazen tek bir cümleyle bile uzun uzun anlatılamayan duyguları hissettirecek. Seçilen şiirler, sade yapılarının ardında güçlü bir etki bırakırken, okuyanı düşündüren ve iç dünyasında iz bırakan bir yolculuğa çıkaracak. Her biri küçük bir an gibi görünse de, yarattığı hisle uzun süre zihninizde kalacak ve şiirin gücünün uzunluğunda değil, etkisinde saklı olduğunu hatırlatacak.

Leyla Güney

AKIL GÖZÜ

AKIL GÖZÜ

Hepimizin romantizme damga vuran şiirleriyle tanıdığı "Özdemir ASAF", şiirlerinde hep az sözle çok şey anlatmaya çalışmış ve bunda da oldukça başarılı olmuştur. Hepimizin bildiği, adını anımsamasa da duyduğunda ezbere okuduğu o şiirlerinden biri olan; "Akıl Gözü" şiiri bunun en güzel örneklerinden biri olmuştur.

"Seni bulmaktan önce aramak isterim." diyerek; sevgiliye giden yolların da en az sevgilinin kendisine kavuşmak kadar güzel olacağını, onu aramanın ona giden yolda bir umut olduğunu, sevgiliye öyle kolay değil de zorlu yollardan gidilen bir varlık olduğunu vurgulayarak onu yüceltmeye çalışmıştır.

"Seni sevmekten önce anlamak isterim." dizesiyle; sevgiliye duymak istediği sevgiden önce onu nasıl sevmesi gerektiği, onun hoşlandığı veya hoşlanmadığı şeyleri bilmek, onu tanımak, onu tanıyıp layık olduğu şekilde sevmesi gerektiğini vurgulamıştır. Aslında tam olarak şiirin başlığı olan Akıl Gözü buradan gelir ki; bu sevmenin çok ötesinde bir şeydir.

"Seni bir yaşam boyu bitirmek değil de,"

"Sana hep, hep yeniden başlamak isterim." dizeleriyle de; sevgiliyle birlikte geçirdiği zamanın, ömrün onu yaşlandırmamasını istediğini, onunla zamanın aksine ömrünü tüketmek değil de onunla hep yeniden doğmak, yaşamını hep onunla kılmak, onu tanımanın zevkini aklını yitirmiş gibi yeniden yeniden duymak istediğini dile getirmiştir.

"ASAF", bu kısa şiiriyle, okuyucuda büyük hisler ve etkiler bırakmış, sevgiliye karşı duyduğu hislerin, sevginin onu nasıl evriltmesini istediğini anlatmış, bir nevi nasıl sevmesi gerektiğini dile getirmiştir.

4 . Bölüm

Bir Şehrin Şiiri

Bu bölümde bir şehrin ruhunu yansıtan şiirlerle o yerin hikâyesini keşfedeceksiniz. Seçilen şiirler eşliğinde şehrin tarihi, kültürü ve atmosferine kısa ama etkileyici bir yolculuk yapacak, kelimeler aracılığıyla mekânların nasıl bir duyguya dönüştüğünü hissedeceksiniz.

Bengü Naz Türkmen

AN-KARA

Zeynep Uzun

HADİ İZMİR'E

Z. Seha DENİZ

İSTANBUL

HADI İZMİR'E

yorgunsun hoşgelmişsin
kara gece nöbetinden hoşgelmişsin
yat uyu yerin hazır
hak etmişsin uykuyu
helal olsun uykun bahtiyar sağlığın
ama bir uzak iskelede başka olurken deniz
sakla uykunu biraz o uzak iskeleye

bak sakın telaşlanma
bitiverdi iki aylık bir çocuğun kendisi
bir şey değil bir çocuğun iki aylık tanrısı
bitiverdi iki aylık bir çocuğun kendisi
haydi kalk, sakla biraz haydi kalk haydi dedim
açıp sonsuz bir camı bir uzak iskeleye
şimdi tam sırasıdır her şey hazırken böyle
şimdi bunu gömelim

nasılsa girdi bu karaşafak aramıza
haydi şimdi ölüm vakti değil aramızda
ölüm ki bir olağan acının anısıdır
şimdi anıya yer yok aramızda

ne güzel uyurduk biz kavgasız gürültüsüz
bir yara bile olsa şuramızda buramızda
sular gibi karışık olan uykumuzda
senin kara gecen paslı benim çocuğum ölü
bir uzun yaşamayı beygirler gibi koştüğümüzda
hatırlarsın uzakta koştüğümüzda
sayılara vurdular bizi haydi kalk

haydi kalk yoruldum bir patlıcan nasıl büzülürse
bostanda durup da olmayı beklerken haydi kalk
haydi kalk dedim senden aldım kendimden
ölümü bir güzel ezberledim
anladım yorgunsun kara gece nöbetinden
çocuk öldü ben yoruldum ölüm nöbetinden
saatimi kurdum, saatini de kurdum haydi kalk haydi kalk
şimdi bunu gömelim.
neden öldü ben burdaydım sen ordaydın
belki de bahar filan vardır erzincanda ne bilelim
haydi kalk trenler kalkıyor duyuyorum
biliyorum
yorgunsun her geceden, biriken her geceden
haydi kalk şimdi bunu gömelim
haydi kalk bitiverdi
haydi kalk yorgun güzelim haydi kalk
hadi artık öldüm biliyor musun
hadi kalk
İzmirle filan gidelim

TURGUT UYAR

İzmir ve Şiirdeki Yansıması

“İzmirlere filan gidelim.”

Bu cümle bir yere varmak için değil, artık kalınamayan bir yerden söylenir. Kelimeler geç kalmıştır; içeride olan çoktan yer değiştirmiştir, ama nereye gittiği bilinmez.

Şiirin başından beri bir şey ayakta tutulmaya çalışılır. Uykunun içine sızan bir ağırlık, gecenin içinde dönüp duran bir cümle, aynı yerden tekrar tekrar kaldırılmak istenen bir şey: “haydi kalk.” Bu söz birini uyandırmak için değil, çökmüş olanı yeniden dikmek için söylenir; ama her tekrarında biraz daha aşağı çöker.

“çocuk öldü” denildiğinde, bu bir an değildir. Öncesi vardır. Uzun sürmüştür. Fark edilmeden ilerlemiştir. Bir noktada geri dönüş kalmamıştır. Bu yüzden söylenen şey bir haber gibi durur, ama aslında çoktan yaşanmış bir şeyin geç kalmış ifadesidir.

“şimdi bunu gömelim.”

Bu cümlede telaş yoktur. Sadece devam edilemeyeceğinin bilgisi vardır. Açık kalan bir şeyin kapanması gerekir; yoksa içeride dolaşmaya devam eder.

İzmir bu noktada söylenir.

Bir şehir olarak değil, bir uzaklık olarak.

İçeride taşınamayan şeyin yer değiştirmesi için söylenmiş bir kelime.

İzmir’de sabah erken saatlerde deniz henüz ısınmadan yükselen iyot kokusu, dilin ucunda ince bir metal tadı bırakır; vapurdan inerken ayak tabanına yayılan titreşim, insanın içindeki ritmi dışarıdan gelen bir dalga gibi değiştirir. Kordon boyunca yürürken rüzgâr sadece yüzeye değmez, içerde biriken şeyi hafifçe yerinden oynatır. Şehir kendini anlatmaz; temas eder.

Bu yüzden İzmir’e gidildiğinde değişen şey şehir değildir. İnsan, kendi adımlarını duymaya başladığında bunu fark eder.

Turgut Uyar’ın şiirindeki İzmir, gidilen bir yer değildir. Söylenmiş bir cümledir. Taşınamayan bir şeyin ardından gelen.

Ve insan bazen bir şehre gitmez.

Sadece artık taşıyamadığı şeyi, başka bir yere bırakmaya çalışır.

AN-KARA

Ankara; yaşadığında seni tüketen toksik bir sevgili, uzaklaştığında ise sarılmak için dört gözle beklediğin o tuhaf sığınaktır. Dışarıdan bakıldığında siyah-beyaz filmlere benzer; pek seyir zevki vermese de asıl olayı senaryosundadır. Ankara'nın ruhu vitrininde değil, mutfağındadır. İlk hecesi gibi Anlardır Ankara. Onu anlamak için sadece bakmak yetmez; içinde kaybolmalı, o gri havayı ciğerlerinize çekmeli ve onu gerçekten "görmelisiniz."

Bizler memur şehrinin çocuklarıyız. Bizim buralarda çizgiler öyle kolay aşılmaz, duygular sokaklara taşmaz. Her şey kontrollüdür, biraz da mesafeli... Babalarımızın ütülü gömlekleri, sabahın köründe duraklara dizilen o ciddi kalabalık aslında ruhumuza da işler. Ankara'da öyle kolay kolay kendinizi kaybedemezsiniz; kaybolmak istediğinizde bile şehir size bir "misafir" muamelesi yapar, siz de o mesafeye göz yumarsınız. Belki de bu yüzden Ankara en çok bir misafir gibi, o geçiciliğin hüznüyle yaşanır.

Ankara'nın tadına varmak için bazen tek başınıza kalmalısınız. Anıtkabir'in o ağırbaşlı ve büyülü sessizliğini içinize çekmeli, sonra Atakule'den şehre şöyle bir "ne istiyorsun benden?" der gibi bakmalısınız. Sevgilinizle Botanik'i turlayıp Kuğulu için planlar yaparken, eğer yalnızsanız da bu durumu sonuna kadar romantize etmelisiniz.

Hele o Tunalı'dan Kızılay'a doğru yürüyüşler... Yanınızda huzur bulduğunuz birinin sesi varsa, o an dünyanın en güzel melodisini dinliyorsunuz demektir. Diğer şehirler ne kadar renkli, denizli ve güzel olsa da Ankara'nın sessizliğinde bile başka bir samimiyet, aileden bir parça saklıdır. Tunalı'da "entel" publarda hayatı sorgularken, Bahçeli'nin gürültüsünde "Abi burası bana göre değil" demenin o garip hazzını yaşamalısınız. Kızılay'da kaybolup bir durak aramanın telaşı, Güvenpark'ta yenen o sıcak simit... Ve tabii ki Aspava. O kuyrukta beklemeli, içeriden tıka basa doymuş halde çıkıp o meşhur ikram sigarasını yakmalısınız. Mutlaka tren garından bir bilet alıp o yol için heyecanlanmalısınız.

Bir de Ankara'nın o meşhur, insanın yüzünü sızlatan ayazı vardır ki; biz sevmeyi asıl o soğukta öğrendik. En güzel muhabbetler, okul çıkışı o dondurucu havada duraklarda beklerken ya da bir köşede ayaküstü laflarken başlar. İliklerine kadar dolsan, soğuktan dişlerin birbirine vursa da o sohbet öyle bir sarar ki insanı; eve gidip o sıcak odaya girmek bile gelmez içinden. O ayazda titreyerek gülmek, Ankara'nın bize verdiği en samimi, en içten derstir.

Gardan bir bilet alıp yeni yollar için heyecanlanmak güzeldir ama Ankara'nın kalbi AŞTİ'de atar. Herkesin hem en sevdiği hem de en nefret ettiği o devasa beton yığını... Kavuşmaların ve ayrılıkların asla bitmediği yer. AŞTİ'de mutlaka bir kere veda etmelisiniz; geri döneceğinizi bilseniz bile, o peronların soğukluğuyla bir helalleşmelisiniz. Çünkü Ankara'da her gidiş biraz eksik, her dönüş biraz yeni bir "sen"dir.

Ankaralıya Ankara anlatırılmaz, susmaz; çünkü biz bu şehre hep nefret kustuk ama bilmezdik ki en büyük aşkımız yine bu şehirdi.

Ankara denilince aklıma iki büyük dost gelir; biri Uyar, diğeri Süreya...

Turgut Uyar mesela... Ankara bir insan olsa kesinlikle Uyar olurdu: Sessiz, derinden aşık ve biraz yorgun. O hiç "Ankaralıyım" demedi ama biz onun dizelerindeki o gündelik hazlardan, o ağırbaşlı yalnızlıktan memleketini tanıdık.

Ankara'da güzel olan her yere yokuşlarla gidilir ya, işte Ankaralıların içinde de o yokuşlar vardır. Yorucudur Ankara insanı, kalıplarını öyle hemen söküp atamazsınız. Belki de bu yüzden gerçekliğin sertliğinden kaçmak için o "Geyikli Gece" gibi hayaller kurarız. Çok büyük beklentilerimiz yoktur hayattan ama duygularımız o kadar derindir ki, içinde boğulursunuz.

"Bir bozuk saattir yüreğim hep sende durur
Bir yokuş çıkar gibi yorulurum kendimden..."

Geyikli geceyi hep bilmelisiniz
Yeşil ve yabani uzak ormanlarda...

Herkesin unuttuğu bir şey vardır mutlaka
Benimki de bir şehir olabilir..."

Turgut UYAR

Bir de Cemal Süreya var... O buralı olmasa da Ankara'yı iliklerine kadar yaşamış. Bizim o "içli" halimizi, dışarıya pek renk vermeyen yapımızı bir "üvey anne"ye benzetmiş. Ne kadar seversek sevelim, aradaki o resmiyet, o çekingenlik hiç bitmez. Biz Ankara'da acımızı bağır çağır yaşamayız; içimizde yaşarız, bize kadar yaşarız. Süreya bunu öyle güzel yakalamış ki:

"Biliyor musun başkentim nedense
Birbirimizden çekiniyoruz ikimiz de,
Sen yaslarına hiç yaslanmaz oldun
Ben acılarıma yeterince."

Cemal SÜREYA

İşte bu çekingenliğimiz, aslında bizim savunma mekanizmamız. Kalıplarımız bizi sıkıyor aslında; o kalıplar bizi bu gri denizin içinde ayakta tutan zırhlarımız. Biz mesafeyi severiz, çünkü mesafe samimiyetin en dürüst halidir Ankara'da.

Sizler için Ankara sadece gri ve sisli bir yer olabilir; ama bizim için o sisin altında en içten hikayeler saklıdır. Eğer bu hikayeye ortak olmak isterseniz, masamızda her zaman fazladan bir tabağımız var. Süreya'nın dediği gibi:

- Şair arkadaş,
Bir derdin mi var
Bir şeyler çıkarmak mı
istiyorsun derdinden
Ankara'ya gelmelisin.

Cemal SÜREYA

Çıkin çıkin gelin; herkes için yer
var bu cam tavanlarımızın
altında...

Bengü Naz TÜRKMEN

İSTANBUL

Tevfik Fikret, yaşadığı dönemin siyasi ve sosyal durumundan nefret etmesiyle birlikte "Sis" adlı şiirini kaleme almıştır. Şiirinde İstanbul şehrini, sisli bir gözle anlatıp, alışılmışlığın dışında sert eleştiriler yapmıştır. Sokaklarında her türlü kötülüğün olduğu bir şehirdir İstanbul Tevfik Fikret'in gözünde. Herkesin gelip gittiği, nice kalabalıklar ve başka ülkelerden gelen yüzlerce yahut binlerce insanın uğrayıp, gezip sonra gittiği bir hayat kadınıdır İstanbul... "Bin kocadan arta kalan" ifadesiyle bu düşüncesini sivri bir üslupla ifade etmiştir. Tevfik Fikret ayrıca şehrin eski ve kırık dökük olduğunu yine bir insanın sararmış dökük dişlerine benzeterek, yollarındaki çamurların varlığını tiksindircesine kaleme almıştır. Günümüzde dâhi İstanbul'un kalabalığı herkesin bir sıkıntısı olur hâle gelmiş ve insanları çeşitli sebeplerden olumsuz etkilemektedir. Nüfusun fazla olmasıyla birlikte çok çeşitli milletlerden oluşan halk, farklı kültürlerin de birbiriyle etkileşime girip şehrin kendi ruhunu asimile etmeye hâlâ devam etmektedir. Bu durum Tevfik Fikre'in şiirinde oldukça sert bir üslupla ifade edilir. Fakat bu şiirin ardından, İstanbul şairi olarak anılan Yahya Kemal Beyatlı karşı çıkarak "Siste Söyleniş" adlı şiirini yayınlamıştır.

Yahya Kemal, bu şiirde kötülünen şehre tutkuyla bağlıdır ve yazmış olduğu "Siste Söyleniş" şiirinde de İstanbul'dan Tevfik Fikret adına özür diler. Şehre bağlılığının birçok geçerli nedeni vardır Yahya Kemal'in. İstanbul'u, Türk tarihinin ve sanatının annesi gibi kabul eder adeta. Camiileri, sokakları, boğazı ve daha niceleriyle birlikte bir sanat eseri olan İstanbul'a övgüler yağdırır çoğu şiirinde.

Şuanda da yaşadığımız döneme bir bakacak olursak, gezsek İstanbul'un herhangi bir yerini, boş bir sokakta kedilerin uyukladığı arabaların altlarında yatan binlerce yıllık bir tarih var.Sıradan bir parkta otururken okunan ezanın minaresinde, saatlerce uğraşp ter döken dervişlerin el oymaları var. Boğazdan geçen gemilerin üstünde izlerken martıları, yutkunmuş mudur Tefvik Fikret?.. Ele alınan asıl konu İstanbul değil, dönemin siyasi şartlarıdır lakin kaldıramaz bu hakaretleri Galata, Kız Kulesi'nin gözleri durmaz ağlamadan.

Yahya Kemal şehre aşık ise boşuna değildir, sebebi ise bu dünyada bu kadar zarif başka bir şehir olmamasıdır. Her taşında işlemeler olan duvaklı bir gelin gibidir İstanbul. Dönemin iki ünlü şairi İstanbul yazmış oldukları eserler ile dikkat çekmiş ve okuyanları ikiye ayırmıştır. Tefvik Fikret ise meşrutiyetin ilanının ardından "Rücû" (dönüş) adlı eserini kaleme almış ve "Sis" şiirinde söylemiş olduğu sözleri geri almıştır.

Yazılan bu önemli eserlere bakmış olduğumuzda, yaşadığımız bu ender şehrin güzelliklerini de kötülüklerini de görmüş oluyoruz. Ağır eleştirilere karşı diz çöken övgülerle birlikte kafamızı kurcalayan Üsküdar kıyısında denizin vurduğu dalgalar... Yazamadı kimse ona hicivlerini. Yazdı, özür diledi... Süleymaniye'sinden, Fatih'inden, Üsküdar'ından ve semt semt kaldırımlarından.

Yılda bir kez bakışan aşıkların, Mihrimah Sultan'ların toprağıydı İstanbul. Duvağını kimsenin kaldıramayacağı bir gelin... Çamlıca'dan Pier Lotti'ye bir hikaye fısıldar her gün güvercinler. Binlerce kabir vardır ciğerinde tüten sigara gibi. Sadece bir şehirdi İstanbul, aşkı bilmeyenlere...

Z. Seha DENİZ

5. Bölüm

Yarım Kalmış Dizeler

Bu bölümde sözü siz okurlarımıza bırakmak istedik. Eksik bırakılmış bu şiiri gönlünüzden geçtiği gibi tamamlayabilirsiniz. Yorum ve tamamlanmış şiirlerinizi bize ulaştırmak için QR kodu okutabilir veya instagram sayfamızı ziyaret edebilirsiniz.

Samet Mutlu

BOOK
V
CANTO
XII

Siri Tamamla!

*Bir akşam çöker içime
Gölgem uzak durur benden
Adını ansam bir şeyler kırılır*

Ve.....

.....

.....

